

Motion till riksdagen 2021/22:348

av **Hampus Hagman (KD)**

Inrättande av en författningsdomstol i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en författningsdomstol i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige finns det en maktindelning mellan den lagstiftande makten – riksdagen – och den verkställande makten – regeringen. Tyvärr har den dömande makten inte samma ställning. Detta behöver ändras. Sverige behöver en författningsdomstol med befogenhet att pröva lagstiftning gentemot de grundlagsskyddade mänskliga fri- och rättigheterna.

Det finns idag ett antal olika institutioner och procedurer för lagprövning, men dessa är inte tillräckliga. Den relativt svaga ställning de har gör att det inte går att tala om någon maktindelning.

Det remissförfarande som sker inför att en proposition ska läggas fram är enbart rådgivande. Så måste det också vara, en del remissinstanser har motstridiga intressen och det är varken möjligt eller önskvärt med något annat än ett rådgivande remissförfarande. Regeringen måste göra den slutliga avvägningen mellan olika samhällsintressen inför att den ska lägga fram en proposition. Men inte heller andra instanser kan lägga fram något annat än rådgivande synpunkter. Lagrådet har förvisso en stor tyngd och gör sin granskning självständigt, men inte heller deras synpunkter är bindande. Konstitutionsutskottets politiska sammansättning utifrån riksdagsmandaten innebär att det inte heller där går att tala om en lagprövning.

Kristdemokraterna har länge ansett att det finns behov av en svensk författningsdomstol med detta syfte. Författningsdomstolen ska vara oberoende och kunna pröva lagförslag och andra politiska ärenden, med befogenhet att häva beslut som strider mot grundlagarna. Att inrätta en författningsdomstol markerar att Sverige tar frågan om lagars och andra normers förenlighet med grundlagen på allvar. En författningsdomstol

kan också stärka enskilda människors möjlighet att hävda sina fri- och rättigheter gentemot statsmakten.

Mot denna bakgrund bör en grundlagsutredning snarast tillsättas för att utreda hur en författningsdomstol bör inrättas, hur dess ledamöter bör tillsättas, hur deras mandatperioder bör se ut och liknande frågor kring detta. Detta bör ges regeringen till känna.

Hampus Hagman (KD)